N°. 33. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zondag 24 Februarij.

Duitschland sedert 1830.

(Vervolg van N°. 26.)

Maar eene veel gewigtiger zaak zou weldra de Pruissische regering in eene reeks van maatregelen verwikkelen, wier afloop thans moeijelijk te bepalen zou zijn.

Een der middelen, sinds 20 jaren het behendigst gebezigd, om, zonder opspraak, de allengsche ineensmelting der katholieke en hervormde eerediensten te bewerkstelligen, was het gebruik der gemengde huwelijken, welke aan de protestanten een groot voordeel gaven. Alle jaar kwamen er uit het hart van het luthersche Pruissen in de westelijke provinciën een heer van ongehuwde officieren en ambtenaren aan, te goed gemanierd en te vaderlandslievend, om niet onder hunne eerste pligten te tellen dien van katholieke vrouwen te nemen, zoodoende protestantsche familiën grondende in het midden dier bevolkingen, welke nog te veel sympathiën voor Frankrijk gevoelden.

De positie der geestelijkheid, opzigtens die huwelijken, was, sedert eenige jaren, vooral, moeijelijk en onaangenaam geworden. Een koninklijk besluit van 25 september 1825 had den regel, sinds 1803 aan het oostelijk gedeelte des koningrijks voorgeschreven, ook tot de Rijn- en Westfaalsche provinciën uitgestrekt, en bepaald, dat voortaan alle kinderen zouden opgevoed worden in de godsdienst des vaders, met verbod aan de geestelijken, om eenige met deze bepaling strijdige belofte te vorderen, als voorwaarde der toediening van het sacrament.

Hierin nu overschreed het Pruissische gouvernement de grenzen der staatkunde; het stelde het geweten zijner katholieke onderdanen in strijd met de voorschriften der conciliën, met de aanhoudende en strenge voorschriften der katholieke kerk; het verbood aan de bedienaars dier eeredienst de uitoefening van een voorschrift, waarvan geene staatsmagt hen ontheffen kan.

De kerk heeft de gemengde huwelijken nooit toegestaan, dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat de katholieke echtgenoot alle pogingen zou aanwenden om al de kinderen, uit het huwelijk voort te spruiten, te zullen opvoeden in de katholieke leer. Daarom betwist de kerk de burgerlijke wettigheid der gemengde huwelijken niet; in zoo ver als hij ambtenaar van den burgerlijken stand is, is de roomsche geestelijke bereid, die huwelijken te voltrekken; maar de kerk weigert den *kerkelijken zegen* in eene omstandigheid, waarin haar het geloof [illegible] en de godsdienstige toekomst der generatie, waarvan dit huwelijk de bron zijn zou, zoo innig bedreigd schijnt.

Geraadpleegd door de bisschoppen in Pruissen omtrent de dagelijks toenemende moeijelijkheden, waarin het koninklijk besluit van 1825 hen plaatste, aarzelde paus PIUS VIII niet, hun op de [illegible] den onveranderlijken regel der kerk te herinneren; hij drukte dien van nieuws den prelaten op het hart; terwijl hij tevens aan het Pruissische gouvernement langgevraagde bewilligingen deed ten opzigte van dispensatiën en andere punten van kerkelijke discipline. Het breve verklaarde de huwelijken zonder canonische verhindering aangegaan, wettig; maar veroorloofde slechts de *louter lijdzame bijwoning* des priesters, wanneer die huwelijken niet werden aangegaan met de waarborgen, welke de kerk vorderde voor de opvoeding der kinderen; waarborgen, waarvan de paus verklaarde geene dispensatie te willen noch te mogen geven (1).

Het hof van Pruissen, weinig tevreden met de beperkte concessiën van het pauselijke breve, liet het niet afkondigen, evenmin als de uitgebreider instructie van den kardinaal ALBANI. Maar het bestaan van dit stuk was bekend; het was onmogelijk onbewustheid van hetzelve voor te wenden. Men onderhandelde dus in het geheim, te Berlijn, met den aartsbisschop van Keulen, graaf VON SPIEGEL, een der aan het regeringsstelsel geheel toegedane prelaten, eene zoogenaamde explicative overeenkomst betrekkelijk het breve van 1830, bestemd om in de praktijk tot regel te dienen. Deze overeenkomst, onderteekend door de aartsbisschop VON SPIEGEL en den heer [illegible], Pruissisch gezant bij den heiligen stoel, doch die zich toenmaals te Berlijn bevond (2), strekte tot niets minder dan om, in zake van gemengde huwelijken, juist datgene te veroorloven, wat Rome ten nadrukkelijkste bleef verbieden.

Toen de Keulsche zetel openviel, was het de eerste zorg des ministers van geestelijke zaken den baron VON DROSTE, dien de koning er toe bestemde, over te halen tot de naleving eener overeenkomst, met zijnen voorganger gesloten, *volgens de bepalingen*, zeide men, van het breve van PIUS VIII.

De moeijelijkheden van des aartsbisschops positie werden nog vermeerderd door het gebruik, hetwelk men tegen hem maakte van de toestemming, welke hij aan gezegde overeenkomst zou hebben gegeven, als voorwaarde zijner verheffing tot den Keulschen zetel. De heer VON DROSTE, [illegible] dat er eene geheime acte *volgens de bepalingen* van het pauselijke breve was aangegaan, had verklaard het bestaan eener zoodanige overeenkomst met vreugde *te vernemen*, en zich verbonden dezelve te zullen naarkomen *in den geest van vrede, waarin zij was aangegaan* (3).

Uit die belofte, in algemeene bewoordingen, bevorens zijne benoeming gegeven, schijnt het Berlijner kabinet af te leiden dat de aartsbisschop den inhoud zelven der geheime overeenkomst kende, terwijl deze op zijne eer en geweten verklaart, dat hij, in 1835, meende toe te treden tot eene acte, *overeenkomstig* en niet *lijnregt strijdig* met de pauselijke bepalingen aangegaan.

Hoewel dit incident de Keulsche zaak verwikkeld heeft, doet het, in den grond, niets af tot het geschilpunt zelf. Al had de bisschop toegestemd in eene overeenkomst, welke zijn geweten hem later verbieden mogt te houden, zoo zou deze fout hem nog in geene valscher stelling plaatsen dan die van den diplomaat, welke, door de moeijelijkheden zijner rol gedrongen, in april 1836, bij eene officiële nota, het bestaan ontkende van eene overeenkomst, door hem zelven in junij 1834 geteekend (4)!

Men weet welke maatregelen te baat moesten worden genomen door een kabinet, welks voorzigtigheid en gematigdheid in Duitschland en Europa groote achting hadden verworven; droevige noodwendigheden misschien, welke de ervaring des heeren ANCILLON waarschijnlijk had doen vermijden, hoedanig ook zijne godsdienstige symphathiën waren, en die, aanvangende in de Rijnprovinciën, zich heden aan de andere zijde des koningrijks vertoonen, in het hart der katholieke Poolsche provinciën (5).

Pruissen heeft zich, zonder noodzakelijkheid, op onzekere en gevaarlijke wegen gewaagd. Indien het volhardt bij de uitvoering der ordonnantie van 1825 zal een derde zijner onderdanen zich in hun geloof aangetast wanen, en het hoofd der kerk heeft thans hunne klagten goedgekeurd en een stilzwijgen verbroken, waarvan de staatkundige magten zich voor immer verzekerd meenden. De bijval van de massa der geestelijkheid, wier leden het oordeel van Rome reeds vooruitliepen, op den dag waarop alle menschelijk ontzag ophoudt (6), de onrust der Rijnprovinciën, die thans grieven opperen, algemeener begrepen dan politieke grieven, alles verkondigt, dat men in deze zaak zal moeten terugtreden voor de godsdienstige overtuiging des volks, ten zij men zich wil blootstellen aan onberekenbare [illegible]. *(Het slot hierna.)*

(1) Breve van 25 maart 1830 aan den aartsbisschop van Keulen en de bisschoppen van Trier, Paderborn en Munster. — Overeenkomstige instructie van den kardinaal ALBANI, 27 maart.

(2) [illegible] 1834.

(3) [illegible] In een artikel van den Nederrijn, medegedeeld door de Augsburger Allgemeine Zeitung van den 1sten februarij 1839, wordt verklaard, dat, wel is waar, de vrijheer VON DROSTE, bisschop van Munster, de geheime conventie aannam, maar dat de vrijheer VON DROSTE, aartsbisschop van Keulen, zijn broeder, die verwierp.

(4) Nota van den heer BUNSEN, aan den kardinaal LAMBRUSCHINI. — Annexe n°. VI der: *Espositione di fatto documentata su quanto ha proceduto e seguito la deportazione di monsignor* DROSTE, *arcivescoso di Colonia. Roma, 1838*; uitgegeven door de Roomsche kancelarij.

(5) Herderlijke brief van den aartsbisschop van Gnesen en Posen; 17 februarij 1838.

(6) »*Nunc morbo dolorosissimo correptus, in vitae discrimine versans, divinâ gratiâ illustratus ex actis illis ecclesiae mala gravissima oritura et ecclesiae catholicae canones et principia iisdem laesa esse perspectum habeo; ideoque quantum hac in re summi momenti erravi, poenitentiâ ductus liberâ mente et proprio motu retracto.*" (Brief van den bisschop van Trier, op zijn sterfbed; *Espositione di fatto, etc.*)

EGYPTE.

Alexandrië, 26 jan. De laatste berigten uit Kartum bevestigen de geruchten nopens den pacha niet. Hij bevond zich, volgens die berigten, integendeel wel, en was voornemens naar Fasokel te vertrekken. (*Allg. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Uit Bremen schrijft men, dat de senaat in de laatste vergadering andermaals aangedrongen heeft op het invoeren der conscriptie, waarin de burgerij nog steeds niet toestemmen wil. In plaats van het voorbeeld van Hamburg en Lubeek te volgen en de verpligte krijgsdienst [illegible] de burgers liever aanzienlijke geldoffers brengen [illegible] voorwaarden aanbieden. [illegible] (*A. Z.*)

PRUISSEN.

Uit Berlijn schijnt men, dat de voormalige zaakgelastigde te Brussel, graaf van *Seckendorff*, in de Pruissische hoofdstad aangekomen is.

(*F. O. P. A. Z.*)

Aan de *Allgem. Zeit.* schrijft men uit Keulen: » Daar tot nog toe slechts de infanterie der 14de en 15de divisie hare krijgsreserven opgeroepen had, verwekte het niet weinig opziens, toen gisteren alle troepen-bevelhebbers last kregen, zoo spoedig mogelijk ook de jagers, cavallerie en pioniers, alsmede de 13de en 16de infanterie-brigade, welke tot nog toe op voet van vrede waren, voltallig te maken. Dienvolgens zijn, met uitzondering der artillerie, alle linietroepen, zelfs de reserve-regementen der beide aan den Rijn en in Westfalen staande legerafdeelingen op voet van oorlog gebragt. Zoo lang echter de landweer nog niet bijeengetrokken en de artillerie mobiel gemaakt wordt, heeft men vooreerst niets ernstigs te wachten."

FRANKRIJK.

Parijs, *20 febr.* Naar men zegt zijn de orders ingetrokken, die naar Toulon gezonden waren om twee duizend man versche troepen naar Mexico in te schepen.

Een groot aantal handelaars van Havre heeft, bij monde eener deputatie aan den minister van koophandel, gedreigd, dat, indien de vermindering der regten op de buitenlandsche suiker niet onverwijld bij ordonnantie wierd bekend gemaakt, zij bij de aanstaande verkiezingen hunne stemmen eenparig aan het ministerie zouden onttrekken.

— Op het eiland Martinique heeft den 11^den^ januarij eene zware aardbeving plaats gehad, waardoor te St. Pierre het derde deel der huizen beschadigd is, en eenige zelfs geheel ingestort zijn. Nog vreesselijker gevolgen had deze aardbeving te Fort-Royal, waar het hospitaal ingestort en een groot aantal zieken onder de puinhoopen bedolven is, terwijl nog vele inwoners onder het puin hunner woningen zijn omgekomen, zoodat het getal der slagtoffers van deze ramp op ongeveer achthonderd wordt berekend.

BELGIË.

Brussel, *21 febr.* De avond van gisteren, als ook de daarop gevolgde nacht, zijn zonder de minste stoornis afgeloopen; men heeft zeer weinig volk over straat opgemerkt; er zijn geene arrestatiën gedaan.

— Het *Commerce Belge* zegt, dat het vraagstuk in de kamer op de beurs alhier gisteren verschillend beoordeeld werd; het gevoelen voor eenen vredelievenden afloop hield echter de overhand. Door de verzending naar de sectiën, het bedaarde onderzoek, de mededeelingen, die daar konden gedaan worden, zouden de gemoederen beter over de zaak kunnen oordeelen dan te midden eener onstuimige discussie. De kamer zou overigens voor hare eigene waardigheid en in het belang van het land wel doen met een einde te maken aan de schandelijke tooneelen en honende gezegden, die niets bewezen, maar buitenaf veel kwaad deden. — Men geloofde, dat de sectiën haren arbeid spoedig zouden voortzetten en dat morgen (vrijdag) het rapport in de openbare zitting kon gelezen worden.

— Men verzekert ons dat de kamer van koophandel en fabrijken reeds met eenparige stemmen een verzoekschrift tot handhaving van den vrede heeft goed gestemd. Nog andere verzoekschriften zijn in omloop; velen onzer geabonneerden, velen die onze denkwijze deelen, hebben ons uitgenoodigd om eene dusdanige petitie in ons bureau te leggen, waar men dezelve reeds morgen kan komen teekenen. De handelaren, industriëlen, kapitalisten, renteniers en burgers zullen dien pligt volbrengen als het pligtanker voor hunne eigendommen en rust; en als het grootste bewijs hunner zorg voor de arbeidende klasse.

De volksvertegenwoordigers zetten in de afdeelingen het onderzoek der voorgestelde wetsontwerpen voort. De discussie is hevig en de worsteling allergewigtigst. Het is voor alsnog onmogelijk om iets vooruit te zien. Men zegt evenwel, dat bereids 45 gedeputeerden eene onderlinge verbindtenis geteekend hebben om tegen de aanneming te stemmen, terwijl slechts 43 zich voor de aanneming zouden verklaard hebben. De overigen willen zich nog niet uitlaten hoewel er alle reden is te gelooven, dat zij bijna allen voor de aanneming zijn; de best onderrigten kennen met juistheid de sterkte der beide partijen niet, en zoo het gouvernement van nu tot maandag niet van de meerderheid overtuigd is, is het meer dan waarschijnlijk dat de kamer ontbonden zal worden.

Al de gedeputeerden van Brussel, zonder uitzondering, zijn voor de aanneming. Deze zijn de HH. *Lebeau*, *Wilmar*, *Verhaegen*, *Coghen*, *de Brouckère* en van *Volxem*.

Er zijn alhier op nieuw onderscheidene petitiën in omloop om de aanneming te vragen.

Het is hier thans rustig; doch het garnizoen is daarom niet minder aanhoudend onder de wapenen, alsof ieder oogenblik wanordelijkheden te vreezen waren; de burgerwacht levert elken dag 5 kompagniën en ter beurze is gedurig een detachement.

De koning en de koningin hebben het kasteel van Laeken, waar insgelijks de posten verdubbeld zijn.

— De heer *de Gerlache*, die laatstelijk eene buitengewone zending naar Londen volbragt heeft, om, zoo mogelijk, in de besluiten der conferencie nog wijzigingen te bewerken, heeft thans eene brochure uitgegeven, waarin hij betoogt, dat het traktaat van 1831 regtens en met betrekking tot België, zijne geheelheid weder te schouwen werden, met betrekking tot België, zijne verbindende kracht heeft, en dat hebben aangelegd; dat het, mitsdien, eene verbindende kracht heeft, en dat de veranderingen, welke er in zijn gemaakt, geratificeerd moeten worden, als zijnde ten voordeele van België.

— Het *Journal de Liège* zegt het volgende: » Luidens een artikel van het onlangs tusschen Holland en Pruissen gesloten handelstraktaat, zal de Pruissische regering magtiging verleenen tot het aanleggen van eenen spoorweg, bestemd om Pruissen met Holland te verbinden, bijaldien de regering van Holland zich genegd toont, om eenen spoorweg daar te stellen, die Holland met Pruissen in verband brengt. Den inhoud van dit artikel zal de oplettendheid onzer regering niet ontsnapt zijn, en ongetwijfeld zal zij niets verzuimen, opdat wij, vroeger dan Holland, de Pruissische grenzen bereiken; wij willen dus hopen, dat zij den arbeid aan dien kant met den grootsten nadruk zal doen voortzetten, en dat men niet langer met wikken en beramen eenen kostbaren tijd zal verspillen. De afbakening en de plans zijn voltooid en goedgekeurd. De toewijzing van het bouwen eener brug over de Maas moet den 28sten dezer maand plaats hebben. De arbeid zal gelijktijdig op de beide oevers beginnen. Groote zwarigheden moeten er overwonnen worden, maar de heer *Nothomb* is jong en werkzaam. Hij wordt door zijne onderhoorigen uitmuntend ondersteund. Men heeft dus hoop, dat de groote werken, die onder hun bestuur tot stand moeten komen, met den meest mogelijken spoed derzelver voltooijing bereiken zullen."

— Men verwacht alhier een keur-bataljon uit Leuven.

De majoor *Schlosye*, die op non-activiteit is, is dingsdag avond, op order van den minister van oorlog, naar Bouillon gezonden, en twee andere officieren hebben mede de stad moeten verlaten, omdat zij onder het volk op het Martelaarsplein gezien waren.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, *22 febr.* Men verneemt, dat het ontwerp van wet, tot droogmaking van het Haarlemmermeer, hetwelk een punt van beraadslaging bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de hervatting van hare werkzaamheden, zal uitmaken, geheel op hetzelfde plan berust, als het vroegere ontwerp, in de maand maart ll., aan gemelde kamer aangeboden, en hetwelk destijds, uit overwegingen van verschillenden aard, meestal vreemd aan het ontwerp zelf, de goedkeuring dier kamer niet heeft kunnen erlangen.

— Wij vernemen, dat de heer *H. J. Hoogeveen*, laatstelijk algemeen secretaris der Indische regering, doch sedert eenigen tijd met verlof in Europa aanwezig, door Z. M. is benoemd geworden tot vice-president bij het hoog geregtshof in Nederlandsch Indië, met bepaling, dat, bijaldien de tegenwoordige president van dat hof, door de eene of andere omstandigheid, in de waarneming zijner betrekking tijdelijk mogt worden verhinderd, de heer *Hoogeveen* alsdan met het presidium zal worden belast. Uit hoofde van de algemeen erkende bekwaamheden en kunde van den heer *Hoogeveen*, is deze zijne benoeming van het hoogste belang voor het justitiewezen in Indië.

Mengelwerk.

De schoone slaapster in het bosch.

III.

Nu wend ik mij regts; de Engel is geweken en ik vind mij verplaatst op een bal. O, dat is grappig; gij ziet daar wel dien man met dat witte hoofd: zonder den neus, zouden zijne oogen elkanderen raken. Al zijne kennis, al zijn vernuft, al zijn voorspoed bestaat in een geheim 't welk hij bij nacht in het slijk heeft gevonden; hij verandert in een uil; die verwaande gek in een paauw, het geheele gezelschap verandert in dieren en ik ben EVA voor den val; maar gij, mijn vriend, zijt mijn ADAM niet; gij zijt slechts mijn getrouwe hond; beklaag u niet, menige ADAM zoude liever de hond van zijne EVA, dan haar ADAM zijn; daarbij zijt gij gevreesd door bijna al het gedierte en bemind van den mensch; zie, velen dier *Jeunes Frances* zijn in hazen veranderd en velen dier hersenlooze gegalonneerde heeren in katten; allen zijn bang voor u, zij vreezen uw fijnen reuk en uw geoefend oog, en ik? geef ik u geen kluifjes? en toch laat gij de tanden zien; wat ziet gij dan, Fidel, ah! ik lees het in uwe honden-ziel, gij vreest dat oud en leelijk wijf, 't welk in eene slang is veranderd, gij wilt mij beschermen, gij vreest voor mij: het is nutteloos mijn trouwe hond, ik gebied over het gedierte, ik ben EVA voor den val. — Daar verschijnt de Engel weder en opent mij de toekomst.

Naarmate ik verder zie, trekt de nevel op en dringt het licht door; de boozen doen eene laatste poging. Zie verder, roept de Engel mij toe; ik wil niet, schoone slaapster, u in uwen langen slaap akelige droomen geven. Ik gehoorzaam en zie eene groote schaar vereenigd, ik bewonder en bemin die aangezigten; nadenkendheid en zachtzinnigheid zijn er op te lezen; maar — een lijk en een man met bloed bevlekt, goede Engel, zijn dat de lagchende beelden, welke gij mij beloofdet? — Zie en hoor en schort uw oordeel op; eene weduwe en weezen omringen het lijk, eene enkele aandoening is op hun gelaat te lezen, weemoed over het geleden verlies. — » Weduwen en weezen, zoo sprak een uit de schare, » weent, want gij hebt eenen liefderijken man en vader verloren, en wij zijn onmagtig hem aan u terug te geven; doch gij kent onze instellingen, het bloed wischt geen bloed uit, maar die een ander benadeelt, die moet de schade, welke hij heeft toegebragt, herstellen, en zoo hij het niet dadelijk doet, moeten wij allen het doen, omdat wij verpligt waren uwen man, onzen broeder te beschermen; omdat bij ons de schade, die een door het misdrijf of het toeval lijdt, door allen moet gebeterd worden; gedenk vrouw, dat thans een dubbele last uwe schouders drukt en gij niet alleen de moeder, maar ook de vader dezer weezen zijn moet; zoek u eenen kundigen werkman, in staat om uwe belangen, zoo goed als de overledene, waar te nemen, zijn loon wordt door ons voldaan."

„Zie," zoo sprak nu de Engel tot mij, „voorheen diende de schatkist om den mensch tegen den mensch te wapenen en rijke bezoldingen uit te deelen, en er was altijd gebrek en er bleef nooit een penning over, om het verlies te herstellen, hetgeen deelgenooten toch onderling moeten dragen; nu wordt eerst voor den beschadigde gezorgd, daarna, — maar zie liever zelve, schoone slaapster, zie een weinig nader bij, daar heeft men deze wetten gemaakt. Nu vertoont zich aan mijn oog eene vergaderzaal en een spreekgestoelte, waarvan een der vergaderden deze taal doet hooren: „Wat heeft men tot dusverre gedaan? elkanderen afgeschreven; onze voorgangers zijn geene wetgevers, maar slechts copiïsten geweest; ik vraag het u, wat zoudt gij van den heelmeester zeggen, die bij zijn eerste bezoek zeide, gij hebt zware kunde gevat, gij blijft drie weken te bed liggen, om het even of gij vroeger of later beter zult zijn; drie weken, geen dag langer of korter; zult gij dagelijks drie koppen kamillen gebruiken; — en die zoo rond ging bij al zijne lijders en den een voor eene maand, de andere voor een jaar tot bedlegering veroordeelde? Zoo en niet anders waren de strafwetten! Verscheurt al dien onzin, en komt tot de rede terug; die het leven, den eigendom of de eer eens anderen aantast, is een onzinnige; hij staat alleen tegenover millioenen, en hij, zwakke eenling, zou zijnen steun in het geweld willen zoeken, en er rustig de vrachten van denken te plukken? hebt medelijden met hem, hij is krank van herseñen. — Komt die krankte uit zijn verdikt bloed, doe hem aderlaten; komt zij uit vooroordeelen welke men in zijn jeugdig hart heeft gelegd, onderwijs hem en roei ze uit; komt zij uit luiheid, geef hem geen voedsel, dan als belooning voor eenig werk; blijf hem gadeslaan, sluit hem op, indien zijne ziekte voor anderen gevaarlijk kan zijn, maar ontslá hem als hij genezen is, want eenen gezonde te behandelen als eenen zieke, is niet ongerijmder dan eenen zieke als eenen gezonde te behandelen." — „Maar, goede Engel, [illegible] gij vergeet dat [illegible] om door eene gelantenis dan door lange redenen getroffen te worden; ik ben nieuwsgierig." Zie daar is de Engel geweken, en ik val weder in een dier alledaagsche droomen, vol gedaante-verwisselingen, rijk in plannen, die men niet kan uitvoeren, omdat er altijd iets ontbreekt; mijn vriend, wat droomt gij?

Ik, ik droom niets dan onzin; op dit oogenblik heb ik het oog gevestigd op [illegible] het noodlot; het is een ronde bal, aan de eene zijde wit, en de andere zwart; hij rolt onophoudelijk door en ik ben veroordeeld om er het oog op te houden; te vergeefs wil ik ze sluiten en niet meer zien, eene onwederstaanbare kracht hecht mijn gezigt op dien vreemden bal, welke over menschen, huizen, steden en volken heen rolt alsof hem nooit iets stoffelijks in den weg stond; wat hij met zijne witte zijde drukt, dat herrijst schoon en lagchend; waar hij met de andere zijde een indruksel [illegible], daar is niets dan verwoesting en armoede; volg toch met mij, schoone slaapster, die wonderlijke wendingen; zie hoe op eens die bal wordt [illegible] links dan regts, nu springt, dan rolt, [illegible] ongelijke [illegible] ik heb nu reeds lang, zeer [illegible] het schijne, ik zeg u, het is [illegible] zie daar ginds dat volk overgegeven aan luiheid en bijgeloof: gij ziet wel, het ligt buiten de lijn, welke de bal nu schijnt te willen volgen; wel nu, gij zult het zien, hij wordt er heen getrokken en zal er met de zwarte zijde indruksels nalaten: zie, zie daar verandert hij zijnen loop reeds; — iets verder, ziet gij een volk, niet slecht maar dommelig, zonder vernuft; hier een ander, verstandig, maar niet eerlijk genoeg; zij krijgen een streek van de zwarte zijde, en wat hij doet met geheele volkeren, dat doet hij tevens in zijne duizend en duizend wendingen met de individuën; waar zachtheid en ijver, liefde en hulpvaardigheid, waarheid en moed wonen daar rolt de witte zijde over. O! wat hebben wij wel gedaan, door slechts met een klein, maar uitgelezen gezelschap te slapen, want zoo de [illegible] uwer deugden, schoone slaapster, niet de bovenhand hield, ik en menig medeslaper wij ontgingen nu reeds niet geheel de zwarte zijde.

J. A.

Het syndikaat.

Sinds eenige dagen hoort men allerlei geruchten nopens de voordeelen, welke de natie trekken zou uit de kwijtgescholden afrekening van het syndikaat met België. De eene weet van zeer goeder hand dat men aldaar aan België zeker zoo veel had moeten uitkeeren als de achterstallige millioenen (*f* 8,400,000 jaarlijks, sedert 1 november 1830) zouden hebben bedragen; de andere verzekert u, dat de *f* 3,400,000, welke de Belgen thans jaarlijks minder aan de schuld van het koningrijk der Nederlanden zullen betalen, ruim worden opgewogen door het syndikaat-fonds, van hetwelk wij nu niet, even als bij de 24 artikelen bepaald was, de helft aan België behoeven uit te keeren.

Het spreekt van zelf, dat die beweringen, waarvoor echter geen grond wordt bijgebragt dan verzekeringen van ministeriële personen, gepaard gaan met de aanmerking: „hoe verstandig dus van het gouvernement, niet alles omtrent de [illegible] bekend te maken; hieruit leere de oppositie voortaan wat minder op [illegible] aan te dringen!"

Zeer gaarne zouden wij wenschen, dat de staat van het syndikaat zoo gunstig ware, als misschien thans van wege ons ministerie wordt *verteld*; maar helaas, de jaren der *vertellingen* zijn voor ons voorbij, en die der *mis-tellingen* benijden wij den ministeriëlen niet.

Slechts willen wij hen aandachtig maken op eene plaats in het rapport, door den Belgischen minister van binnen- en buitenlandsche zaken, den 19den dezer in de kamer van vertegenwoordigers afgelegd. Misschien zullen zij, na het overwegen dier plaats, wat minder van het syndikaat-fonds verwachten.

Vooreerst herinnert de minister, dat het hof van 's Gravenhage, van den aanvang af, geweigerd heeft in de liquidatie van het syndikaat te treden, ten ware België er in bewilligde om zijn aandeel te dragen in het *passief*, hetwelk *eventueel* uit de operatie mogt voortspruiten. Eene voorwaarde die men waarschijnlijk niet zou gesteld hebben, indien de staat van het syndikaat zoo gunstig ware, als men thans schijnt te denken. Maar verder zegt de minister, in voormeld rapport, uitdrukkelijk: „Het blijkt uit het geheim verslag, dat deze mogendheid (Nederland) in 1833 niet verder wilde toetreden, dan om, tot vervanging van de liquidatie van het syndikaat, eene som van *f* 2,000,000 op de achterstallen der renten van *f* 8,400,000, kwijt te schelden."

TWEE MILLIOEN GULDEN dus, in eens af, ziedaar wat de niet-liquidatie van het syndikaat in 1833 aan onze regering waard scheen!

En thans gelieft men die op *f* 70,000,000 te ramen!

Vóór ouders en geneesheeren.

Berlijn, 4 februarij 1839.

Doctor FRANZ SIMON, alhier, deelt de volgende merkwaardige bijzonderheden mede betrekkelijk de voeding der kinderen door minnen-melk. „Een geacht paar, uit de hoogere standen heeft zes kinderen; van deze wordt de eerste zoon door eene zedelooze, losbandige minne gezoogd; den tweeden zoon en de eerste dochter zoogt de moeder zelve. De derde zoon krijgt weder eene minne van een goedig karakter, maar losbandig gedrag. De vierde zoon wordt gezoogd door eene aan den drank verslaafde min, die, gelijk niet missen kon, dikwijls in beschonken toestand het kind de borst gaf. De vijfde en laatste zoon, eindelijk, wordt door eene met deze gebreken niet behebte maar ongeloofelijk gierige persoon gezoogd. Ik heb alle vijf broeders in mannelijke jaren gekend en benaangaande het volgende waargenomen: De oudste zoon leefde aan de universiteit zoo losbandig en woest, dat hij in zijne beste jaren aan de gevolgen van zulk leven (*lues*) stierf. De tweede zoon was steeds geregeld, hij vereenigde het karakter zijns vaders met het bijzondere temperament der moeder; hij werd later de steun der familie. De derde zoon, zeer goedhartig, maar karakterloos en los in zijne beginselen, was aanhoudend ziekelijk ten gevolge zijner ongeregelde levenswijs. De vierde zoon toonde van zijne jeugd af neiging tot sterke dranken; tot zelfstandigheid gekomen, verdronk hij letterlijk alles, en eindigde zijn leven in een gasthuis. De vijfde zoon eindelijk, die geheel buiten het familie-karakter viel, was zoo buitensporig gierig, dat hij zich alle levensgenot, zelfs de tot het leven niet volstrekt noodige behoeften geheel en al ontzeide. — [illegible] in de temperamenten der [illegible] mededeeling wordt gewaarborgd) maakt eene overlevering der neigingen des karakters zeer waarschijnlijk. Het is niet te betwijfelen of er zijn meer dergelijke waarnemingen voorhanden, en ik meen om openbaarmaking derzelve te mogen verzoeken, ten einde men eenige zekerheid omtrent een zoo gewigtig onderwerp bekome."

Dames-portretten.

IV.

DE JASTER.

Deze staat in volstrekt contrast met de [illegible], en koestert eene zoo geweldige zucht om te behagen, dat zij steeds bereid is, zelfs ten koste der waarheid, met iedereen in te stemmen. Het roerende en veel beduidende *ja* zweeft steeds op hare lippen. Zij bezigt het niet alleen als antwoord op gedane vragen, maar voegt het zelfs in hare eigene redenen, om de vijf of zes woorden, in. Met bijzonder veel geest weet zij dit *ja* bij de uitspraak te rekken of te bekorten, om alzoo de verschillende wijzigingen van dit bejaën aan te duiden. Zij kan b. v. j—a— op eene trillende, twijfelmoedige wijze als het ware uitweenen, zoo dat het veeleer *neen* schijnt te beteekenen. Zij kan nadenkend *ja* zeggen, als met geduldige navorsching. Of wel zij herhaalt het ras, meermalen achtereen „ja, ja, ja" om ongeduld uit te drukken. Kortom, zij bezit eene zoo groote en gevarieërde keus der wijzen van dit *ja* aan te wenden, dat men, wel [illegible] zeggen: zij is met het *ja* in den mond geboren, en [illegible] af slechts in het ja-zeggen geleefd. Aan trouwlustigen [illegible] zeker eene zeer goede kans, naardien het veelbeduidend *ja* [illegible] meisjes altijd zoo bezwaarlijk kunnen geven, haar als [illegible] de lippen valt.

Gij hebt een' schoonen tuin, mejufvrouw, zeide ik eens aan de ja-dame. » Ja, antwoordde zij, het is een aardige tuin, ja, waarlijk een fraaije tuin, ja, een meer dan gewone tuin, ja; maar uw tuin is fraaijer, ja, wezenlijk veel fraaijer, ja!"

De jaster bezit over het algemeen het goedigste karakter, en ik ben overtuigd, de zucht om iedereen te bevallen vloeit bij haar voort uit eene zekere aangeboren neiging. Niets is zoo absurd, of zij stemt het toe, als men het haar uitkraamt. Waar of niet, regt of krom, 't is haar onverschillig, zij let er niet op. Sommigen gelooven dat zij valsch is, en iedereen laat praten, om hem naderhand achter den rug uit te lagchen. Maar dit gevoelen deel ik volstrekt niet. Dit is veel te diep bij haar gezocht. Zij schept er wezenlijk behagen in, de menschen eensgezind te zien, en houdt het voor pligt iedereen zoo gelukkig mogelijk te maken. Nooit hoorde men van haar een onvriendelijk woord, of iets, dat ook maar van verre een anders gevoelen had kunnen krenken.

Jammer dat zij ook niet eene schemering van eigen oordeel vertoonen wil, en niet poogt zich een weinig meer gezag bij te zetten, vooral daar zij zeker is van algemeen bemind te zijn. B.

Burgerlijke Stand.

Van 13 tot 20 Februarij.

TE ARNHEM:

Gehuwd: J. H. Groote Veldeman met B. W. Stein. — E. Veen met C. Baars. — H. van Bern met H. L. Cleophas.

Bevallen: C. Versteeg, geb. Mulder, Z. — G. Broekhuizen, geb. Polman, D. — E. Bruins, geb. Plate, Z. — L. Lhoest, geb. Elten, Z. — W. C. Zeegers, geb. Smits, D. — C. Wevers, geb. Ditters, D. — H. de Klerck, geb. Bruins, D. — J. M. Brinkhorst, geb. Willemsen, D. — D. Geels, geb. Niemeijer, Z. — E. Idink, geb. Grob, Z.

Overleden: H. van de Wal, 10 m. — C. H. Schouten, 5 j. 3 m. — J. G. E. van Kesteren, 4 m. 2 w. — G. Dullert, Weduwenaar van S. E. G. Brandt, 80 j. 11 m. — J. M. van Melis, 2 j. 11 m. — E. Berendsen, echtgenoot van G. Lucassen, 28 j. — D. van der Teems, 1 j. 9 m. — M. M. Engelhart, 1 j. 5 m. — J. Jacobs, huisvrouw van M. Kuhl, 32 j. — E. Berends, eerst Weduwe van M. de Goeij, laatst Weduwe van H. van den Berg, 84 j. — W. Coenders, 1 j. 2 m. — A. Zadelhof, 1 m. 19 d. — A. Bronkhorst, Weduwe J. Willemsen, 83 j. — J. Kastelen, Weduwe P. Mulder, 79 j.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: M. Mulder, geb. Hermse, D. — T. v. d. Berg, geb. Massop, Z. — K. Dijkman, geb. Enkhar, Z. — M. Nijenhuijs, geb. Meijer, *twee* D. — W. Laheij, geb. Nieuwhuisen, D. — W. Roelofsma, geb. Walroeven, Z. — E. Meijer, geb. v. Helmond, Z. — J. Rijnders, geb. Budding, D. — M. v. Egeren, geb. v. Lent, Z. — W. Broekman, geb. v. Selst, D. — B. A. Belder, geb. Dekkers, D. — E. Reders, geb. v. Haaren, D. — E. Braam, geb. Jansen, Z. — A. C. v. Veerssen, geb. Schmidt, *d.* Z.

Overleden: J. S. Fransen, 4 j. — J. M. Hartmann, 10 d. — J. Menke, 38 j. — M. Bölders, geb. Janssen, 85 j. — P. Schoonwagen, 24 j. — G. Mali, geb. Jansen, 90 j. — J. N. Keijser, 4 m.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: J. Sparnaaij met M. C. Berendroth.

Bevallen: J. S. Weenink, geb. Gijse, D. — J. G. Massink, geb. Reesink, Z. — C. Makkink, geb. Loman, Z. — M. J. Sleijger, Z. — A. C. Thomkins, D. — A. S. Pommer, geb. Leipold, Z. — A. W. Muijderman, geb. Canne, Z. — T. Oonk, geb. Velgeer, D. — H. Egberts, geb. Evers, D. — J. Baker, geb. Heijink, Z.

Overleden: A. M. Fransses, Weduwe Brouwers, 81 j. — M. Sandig, geb. [illegible], [illegible] j. — B. Jacobs, 47 j. — G. Bokslag, 7 j. — J. H. van den Kemp, 65 j.

TE TIEL:

Gehuwd: C. de Jongh met A. J. de Jongh.

Bevallen: N. Truggelaar, geb. van Oort, Z. — D. van Westering, geb. Wennekes, Z. — A. C. J. van Demmeltraadt, geb. Campagne, D. — J. H. de Poorter, geb. Netelbeek, Z.

Overleden: A. Numans, 83 j. — B. J. Brenkman, 12 w.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Feb. 3 El 4 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 15 D.

Advertentiën.

Getrouwd [illegible]

TIEL,
den 21sten Februarij
1839.

C. DE JONGH,
en
A. J. DE JONGH.

Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote [illegible] *CAMPAGNE*, beviel gisteren [illegible] welgeschapene DOCHTER.

[illegible]
den [illegible] Februarij
1839.

W. C. VAN DEMMELTRAADT.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *ARNOLDINA ELIZA SALEMINK*, geliefde Echtgenoote van

ARNHEM,
den 21sten Februarij
1839.

F. LE COULTRE.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON mijne geliefde Echtgenoote *M. H. ROMSWINCKEL.*

ARNHEM,
den 21sten Februarij
1839.

J. VAN EIJL.

Op den 20sten Februarij 1839 overleed op den Huize *Eschede* bij *Gorssel* de Heer *FREDERIK CHRISTIAAN COLENBRANDER*, G. J. ZN., geliefde ZOON van Vrouwe *ELIZABETH KLEIN*, geboren FISCHER.

---

† § † COMMISSARISSEN der VEREENIGING *ODEON*, te *Zwolle*, zijn voornemens op *Donderdag den* [illegible] [illegible] aan het lokaal *Odeon* in de Praubstraat te *Zwolle*, ten overstaan van eenen bevoegden openbaren Ambtenaar, aan den minstaannemende, in het openbaar, aan te besteden:

Het VERTIMMEREN van en bijbouwen aan de localen door voormelde Vereeniging aangekocht, en staande in voormelde Praubstraat en aan de Blijmarkt te Zwolle.

De voorwaarden en het bestek zullen, van af *den* [illegible] *Maart 1839*, ter lezing te liggen, behalve in het lokaal *Odeon*, (alwaar ook de teekeningen aanwezig zijn) te *Zwolle* in de Logementen van de Heeren *[illegible]MER, KIEZEBRINK* en *SCHEUDER*; te *Deventer* bij den Heer *BECKING*, in *den Moriaan*; te *Kampen* bij *PORTHEINE*; te *Amsterdam* in de Logementen de *Nieuwe Stads-Herberg*, het *Turfschip van Breda* en bij *PETERS* in *de jonge Graaf*; te *Arnhem* in *het Zwijnshoofd*; te *Zutphen* bij *WEENINK*, in *den Hollandschen Tuin*; te *Utrecht* bij *VERMEULEN*; te *Haarlem* in het Logement *de Leeuwerik*; te *Rotterdam* in de Logementen *de Romein* en het *Zwijnshoofd*.

Op de drie dagen voor de besteding [illegible] *Maart*, zullen de verlangd wordende aanwijzingen [illegible] *LOOMAN*, worden gedaan.

Zwolle, den 19den Februarij 1839.

Commissarissen voornoemd,
VAN *RECHTEREN*, *Vt.*
D. VAN *SCHREVEN*, *Secret.*

---

† § † Mr. *W.* VAN DER *MUELEN*, Griffier van het Kantongeregt van *Zutphen*, zal, op Woensdag den 6den Maart 1839, des voordemiddags om 10 uur, in de Herberg *de Kappe*, onder *Warnsveld*, publiek verkoopen:

37 perceelen zware EIKEBOOMEN, geschikt voor BERGROEDEN, BALKEN enz.

38 perceelen zware DENNEN, geschikt voor ZAAGBLOKKEN, RIBBEN, enz.

5 perceelen zware PEPPELS, geschikt voor BRUGPLANKEN, KLOMPEN, enz.

Voorts vier perceelen AKKERMAAL [illegible] alle deze perceelen onder den Huize *de Voorde* [illegible], zullende door den Werkbaas *G. J. OUDEMAN* [illegible]*PSEN*, worden aangewezen.

G. BLANCKE EN *ZOON*, *BROËS* EN *GOSMAN*, *HOOIJENS* EN *ZOONEN*, *P. W. SCHOLTEN*, *J. W. KERKHOVEN*, *JOH. KOK*, *J. H. ROELOFSZ*, [illegible] *SWEIJS* en *J. R. BURLAGE*, Makelaars te *Amsterdam*, zullen op *Maandag den* [illegible] *Maart 1839*, des voormiddags ten 11½ ure precies, in het voormalige *O. Z. Heeren-Logement*, ten overstaan van de Notarissen Mr. *J. C. ROMMELIN* en *H. J. WEIJLAND* en *E. BAAK*, verkoopen: Eene liquide partij EFFECTEN, als: Aandeelen *Nederlandsche Scheepsreederij*; Obligatiën ten laste der Straatwegen tusschen *Naarden* en *Amersfoort*; idem van [illegible] aan de Brug van *Bavoort*; idem van *'s Graveland* [illegible]; idem tusschen *Soestdijk* en den *Bilt*; idem [illegible] dijk en *Amersfoortschen* postweg; idem van [illegible] *Zandvoort* en het Badhuis aldaar; Obligatiën ten [illegible] *Middelburg* en *Veere*; *Hoogduitsche Israelitische* [illegible] *museum*; *Weenerbank*; *Griekenland*; [illegible] ten laste *Spanje*; idem *Mexico*; Obligatiën [illegible] Planters en Plantagiën in *Suriname*; [illegible] CLIFFORD, VAN DE POLL LH. A. en C., [illegible] GOSSTADT en ROCHUSSEN, F. G. VAN NES; Aandeelen [illegible] *de Hoop* en den Grond *Nieuw Amsterdam*, [illegible] *burg*, *Liverpool* en *Cornelis Vriendschap* [illegible] van Planters in *Essequebo*, genegotiëerd [illegible] VAN DEN SANTHEUVEL, BODDAERT; ten laste van [illegible] Deensche Eilanden en Certificaten *Societeit van Berbice*. De [illegible] Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter inzage liggen, ten Kantore van bovengemelde Notarissen. Breeder volgens notitiën, bij de Makelaars te bekomen.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.